

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики

.....
Borys Grinchenko Kyiv University
Institute of Journalism

Інтегровані комунікації
.....
Integrated communications

Випуск 1

.....
Issue 1

**Київ
2016**

Інтегровані комунікації. Випуск 1. 2016

Засновник

Київський університет імені Бориса Грінченка

(Свідоцтво про державну реєстрацію: КВ № 21991-11891Р від 31. 03. 2016 р.)

Виходить двічі на рік

Рекомендовано Вченою радою Київського університету імені Бориса Грінченка

(протокол № 9 від 29. 09. 2016 р.)

Усі права застережено. Посилання на матеріали видання під час їх цитування обов'язкові

Редакційна колегія наукового видання

Голова редколегії:

Новохатько Л. М., д-р іст. наук, проф. Університету Грінченка (Київ, Україна)

Головний редактор:

Горбенко Г. В., канд. пед. наук, доц. Університету Грінченка (Київ, Україна)

Заступник головного редактора:

Вернигора Н. М., канд. наук із соц. комунік., доц. Університету Грінченка (Київ, Україна)

Відповідальний секретар:

Захарчук О. В., фахівець відділу документації та діловодства Інституту журналістики Університету Грінченка (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

Кафтанджигев Х., д-р філол. наук, проф. Софійського ун-ту (Софія, Болгарія), почесний проф. російсько-американської Академії авторизованої освіти, почесний член Гільдії російських маркетологів,

Ворен Р., канд. наук з політології, проф. Державного ун-ту св. Іллі (Тбілісі, Грузія), проф. Університету Вітаутаса Великого (Каунас, Литва),

Ковальчик Р. В., д-р реабілітований, проф. Інституту історії Лодзького ун-ту (Лодзь, Польща),

Безчотнікова С. В., д-р філол. наук, проф. Маріупольського держ. ун-ту (Маріуполь, Україна),

Воскобойнікова-Гузєва О. В., д-р наук із соц. комунік., проф. Університету Грінченка (Київ, Україна),

Гоян О. Я., д-р філол. наук, проф. КНУ імені Тараса Шевченка (Київ, Україна),

Крайнікова Т. С., д-р наук із соц. комунік., проф. КНУ імені Тараса Шевченка (Київ, Україна),

Мітчук О. А., д-р наук із соц. комунік., проф. Міжнародного ун-ту «Рівненський економіко-гуманітарний ін-т» імені Степана Дем'янчука (Рівне, Україна),

Кравченко С. І., д-р наук із соц. комунік., проф. Східноєвропейського нац. ун-ту імені Лесі Українки (Луцьк, Україна),

Белофастова Т. Ю., канд. пед. наук, проф. Університету Грінченка (Київ, Україна),

Балабанова К. Є., канд. пед. наук, доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),

Вернигора С. М., канд. наук із соц. комунік., доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),

Гусак О. П., канд. наук із соц. комунік., доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),

Курбан О. В., канд. наук із соц. комунік., доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),

Макарова М. В., канд. культурології, доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),

Масімова Л. Г., канд. наук із соц. комунік., доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),

Нетреба М. М., канд. наук із соц. комунік., доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),

Нестеряк Ю. В., канд. філол. наук, доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),

Полковенко Т. В., канд. філол. наук, доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),

Прокопенко Л. С., канд. іст. наук, доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),

Сошинська В. Є., канд. наук із соц. комунік., доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),

Ярошенко Р. В., канд. наук із соц. комунік., доц. Університету Грінченка (Київ, Україна)

Інтегровані комунікації = Integrated communications : науковий журнал / голов. ред. Г. В. Горбенко ; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Київ, 2016. – 100 с.

«Інтегровані комунікації» – новостворений науковий журнал Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка. У журналі публікуються оригінальні завершені статті та наукові повідомлення з досліджень у галузі журналістики, теорії та історії соціальних комунікацій, прикладних соціальнокомунікаційних технологій, реклами та зв'язків з громадськістю, видавничої справи та редагування, книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства, документознавства, архівознавства.

Для науковців, студентів і фахівців соціальнокомунікаційної галузі.

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016

© Автори публікацій, 2016

Integrated communications. Issue 1. 2016

Borys Grinchenko Kyiv University
(Certificate of registration: KB № 21991-11891P, 31. 03. 2016)

The biannual edition

The journal is approved by academic council of Borys Grinchenko Kyiv University
(protocol № 9, 29. 09. 2016)

All rights reserved. No part of this publication may be produced without permission of the publishers.

Editorial Board of the academic journal

Head of Editorial Board:

Leonid Novokhatko, D. Sc. (History), Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine)

Editor-in-Chief:

Halyna Horbenko, PhD (Pedagogy), Associate Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine)

Deputy Editor-in-Chief:

Nina Vernyhora, PhD (Social Communications), Associate Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine)

Executive Editor:

Olesia Zakharchuk, Specialist of the Department of documentation and paperwork of the Institute of Journalism of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine)

Editorial Board:

Christo Kaftandjiev, D. Sc. (Philology), Professor of the Sofia University (Sofia, Bulgaria),
honorable Professor of International Academy of Authorized Education, honorable member of the Guild of Russian Marketers,

Robert Van Voren, PhD (Politology), Professor of Ilia State University (ISU) (Tbilisi, Georgia),

Professor of Vytautas Magnus University (VMU) (Kaunas, Lithuania),

Rafal Victor Kovalchuk, Dr Hab., Professor of Institute of History of the University of Lodz (Lodz, Poland),

Svitlana Bezchotnikova, D. Sc. (Philology), Professor of Mariupol State University (Mariupol, Ukraine),

Olena Voskoboinikova-Huzieva, D. Sc. (Social Communications), Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine),

Oles Hoian, D. Sc. (Philology), Professor of Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine),

Tetiana Krainikova, D. Sc. (Social Communications), Professor of Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine),

Olga Mitchuk, D. Sc. (Social Communications), Professor of International University of Economics and Humanities
named after Academician Stepan Demianchuk (Rivne, Ukraine),

Svitlana Kravchenko, D. Sc. (Social Communications), Professor of Lesya Ukrainka Eastern European
National University (Lutsk, Ukraine),

Taisiia Belofastova, PhD (Pedagogy), Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine),

Kateryna Balabanova, PhD (Pedagogy), Associate Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine),

Svitlana Vernyhora, PhD (Social Communications), Associate Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine),

Olga Husak, PhD (Social Communications), Associate Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine),

Oleksandr Kurban, PhD (Social Communications), Associate Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine),

Mariia Makarova, PhD (Cultural Studies), Associate Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine),

Larysa Masimova, PhD (Social Communications), Associate Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine),

Marharyta Netreba, PhD (Social Communications), Associate Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine),

Iurii Nesteriak, PhD (Philology), Associate Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine),

Taras Polkovenko, PhD (Philology), Associate Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine),

Liliia Prokopenko, PhD (History), Associate Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine),

Victoriia Soshynska, PhD (Social Communications), Associate Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine),

Roman Yaroshenko, PhD (Social Communications), Associate Professor of Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine)

Інтегровані комунікації = Integrated communications: an academic journal / editor-in-chief Halyna Horbenko ; Borys Grinchenko Kyiv University. – Kyiv, 2016. – 100 p.

«Integrated communications» is a newly created academic journal of the Institute of Journalism of Borys Grinchenko Kyiv University. The original articles and reports related to researches in the sphere of journalism, theory and history of social communications, applied social communication technologies, advertising and public relations, publishing and editing, book science, library science, bibliography science, document science, archive science are published in this journal.

The academic journal is intended for scientists, students and specialists of social communication sphere.

© Borys Grinchenko Kyiv University, 2016

© Authors of publications, 2016

ЗМІСТ

РЕКЛАМА І ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Горбенко Г. В. Розвиток професійних компетентностей бакалаврів реклами і зв'язків з громадськістю . . .	6
Афанасьєв І. Ю. Використання української «Вікіпедії» у зв'язках з громадськістю	11
Вернигора С. М. Навчальні курси англійською мовою в українських вишах: освітні експерименти чи виклики сьогодення (на прикладі дисциплін кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка)	18
Гусак О. П. Комунікаційна безпека як напрям підготовки фахівців: сутність, зміст компетентностей, перспективи розвитку	23
Єжижанська Т. С. Ціннісний підхід до комунікацій з цільовою аудиторією за допомогою спіральної динаміки	28
Кияниця Є. О. Аналіз основних моделей зв'язків з громадськістю в соціально-культурній сфері . . .	36
Курбан О. В. Сучасні маркетингові комунікації та алгоритмізація бізнес-процесів	43
Горбенко Н. В. Роль рекламної діяльності в підвищенні конкурентоспроможності вищих навчальних закладів України	49

ВИДАВНИЧА СПРАВА ТА РЕДАГУВАННЯ

Вернигора Н. М. Збірник літературно-художніх творів для сучасних підлітків: проблеми видавничої підготовки	55
Масімова Л. Г. Тропи візуального тексту мас-медіа	60
Полковенко Т. В. Особливості редагування науково-популярних текстів для публікації в мережі Інтернет	66

КНИГОЗНАВСТВО, БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО І БІБЛІОГРАФІЯ

Макарова М. В. Видавничі осередки на західноукраїнських землях XVI–XVII ст., їх роль у збереженні української духовної культури	71
Зотова В. А., Матвійчук О. Є. Соціальна динаміка діяльності бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка	78

РЕЦЕНЗІЇ, ВІДГУКИ, ПОКАЖЧИКИ ЗМІСТІВ

Захарчук О. В. Бібліографічний огляд книжкових видань кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка	84
---	----

НАУКОВІ РОЗВІДКИ СТУДЕНТІВ

Ярмак Н., Єленська Л. Розроблення серії книжкових видань для дітей: перший досвід командної роботи	89
---	----

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ

Поліщук Т. І. Науково-дослідна робота кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка (2012–2015).	93
--	----

CONTENTS

ADVERTISING AND PUBLIC RELATIONS

- Horbenko Halyna.** Development of professional competence of bachelors of advertising and public relations . 6
- Afanasiev Illia.** Using the Ukrainian Wikipedia in public relations 11
- Vernyhora Svitlana.** Teaching the vocational subjects in English at the Ukrainian higher education institutions: educational experiment or today's challenge (the case of disciplines of the Department of Advertising and Public Relations Humanitarian Institute of Borys Grinchenko Kyiv University) . . 18
- Husak Olga.** Communication security as the program of specialists training: substance, content of competencies, prospects of development 23
- Yezhyzhanska Tetiana.** Value approach to communication with the target audience through spiral dynamics 28
- Kyianytsia Yevheniia.** The main models of public relations in the socio-cultural sphere 36
- Kurban Oleksandr.** The modern marketing communications and algorithmization of business processes . . 43
- Horbenko Nataliia.** The role of promotional activities in ingressing competitiveness of the Ukrainian higher education institutions 49

PUBLISHING AND EDITING

- Vernyhora Nina.** Collection of literary and artistic works for modern teenagers: a problem of editing 55
- Masimova Larysa.** The tropes of the media visual text 60
- PolkovenkoTaras.** Specific nature of editing of scientific popular texts for posting on the Internet 66

BOOK SCIENCE, LIBRARY SCIENCE AND BIBLIOGRAPHY

- Makarova Mariia.** Publishing centers in the western Ukrainian territories of XVI–XVII centuries, the ir role in preservation of the Ukrainian spiritual culture 71
- Zotova Viktoriia, Matviichuk Oksana.** Socio-cultural dynamics of activity of the library of Borys Grinchenko Kyiv University 78

REFEREE REPORTS, REVIEWS, CONTENT INDEX

- Zakharchuk Olesia.** Bibliographical review of book editions of the Department of Advertising and Public Relations of Humanitarian Institute of Borys Grinchenko Kyiv University 84

SCIENTIFIC RESEARCHES OF STUDENTS

- Yarmak Nataliia, Yelenska Liliia.** Development of series of books for children: the first experience of team work 89

SCIENTIFIC AND PRACTICAL ACTIVITY OF THE DEPARTMENT

- Polishchuk Tetiana.** Scientific studies of the Department of Advertising and Public Relations of Humanitarian Institute of Borys Grinchenko Kyiv University (2012–2015) 93

ВИДАВНИЧА СПРАВА ТА РЕДАГУВАННЯ

Вернигора Н. М.,
канд. наук із соц. комунік., доцент,
Інститут журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка

Vernyhora Nina,
Candidate of Sciences on Social Communications,
Associate Professor, Institute of Journalism
of Borys Grinchenko Kyiv University

УДК 655.5: 08 + 347.781.5: 7.073 (477)

ЗБІРНИК ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІХ ТВОРІВ ДЛЯ СУЧАСНИХ ПІДЛІТКІВ: ПРОБЛЕМИ ВИДАВНИЧОЇ ПІДГОТОВКИ

COLLECTION OF LITERARY AND ARTISTIC WORKS FOR MODERN TEENAGERS: A PROBLEM OF EDITING

Анотація. Підставою для дослідження стало редакційне завдання: упорядкувати збірник літературно-художніх творів сучасних письменників для підліткової аудиторії, за матеріалами, що надійшли до редакційного портфеля (спільний проект Національної спілки письменників України, Київради і видавництва «Веселка»). У статті розглянуто проблеми видавничої підготовки збірника літературно-художніх творів для сучасних підлітків. Зокрема йдеться про психологію розвитку сучасної підліткової аудиторії, її ставлення до книги. Автор дослідження зосереджується на вивченні інформаційних, естетичних та духовних потреб юного читача. Окремо розглядається проблема авторського середовища. Вивчено сучасний книговидавничий досвід різних регіонів України, що зорієнтований на означену читацьку аудиторію.

Ключові слова: видавнича справа, збірник творів, дитяча читацька аудиторія.

Abstract. The reason for the research was the editorial task: to arrange the collection of literary and artistic works of contemporary writers for a teenage audience on the base of materials that were received by an editors office (a collective project of the Union of Writers of Ukraine and publishing house «Veselka»). Problems of editing of collection of literary and artistic works for modern teenagers are considered in the article. In particular the psychology of development of modern teenage audience and its attitude to books are characterized. The author of the research focuses on the study of information, aesthetic and spiritual needs of young readers. The problem of author's understanding of audience is emphasized. The modern publishing experience of various regions of Ukraine that is oriented on the certain audience is studied.

Keywords: publishing, collection of works, children's readership.

Вступ. Підготовка до видання збірника літературно-художніх творів для підлітків – найскладніший напрям редакційно-видавничої діяльності в будь-які часи, а надто сьогодні, коли завдяки багатьом чинникам доволі швидко змінюється інформаційне середовище, науково-технічне забезпечення редакційно-видавничих процесів, психологія сприйняття інформації реципієнтом та структура літературного дискурсу. Незмінно важливою залишається роль книги в розвитку підлітка, сприянні його соціалізації, виборі ціннісних життєвих орієнтирів, усвідомленні національно-культурної приналежності тощо. Тож **актуальність теми** дослідження неzapеречна.

Звертаючись до сучасних досліджень книговидавничої справи для дитячої аудиторії, спостерігаємо вивчення цієї теми з філологічної, педагогічної

та соціальнокомунікаційної точок зору. Це наукові розвідки М. Славової [1], О. Папуші [2], Е. Огар [3], Н. Кіт [4], Н. Марченко [5], Р. Мовчан [6], Е. Ларіонової [7], В. Костюченка [8], К. Пхайко [9], В. Шерстюк [10] та інших науковців. Розкрити особливості вікової психології підлітків допоможуть навчальні видання І. Арзамасцевої [11], О. Скрипченко, Л. Долинської, З. Огороднійчук [12], Н. Кіличенко [13], класифікації видань та огляду сучасного видавничого ринку посприяють публікації Г. Швецової-Водки [14], Г. Блощицької [15]. В дослідженні цитуватимуться також бібліографічні [16] та нормативні [17] джерела, вивчатиметься досвід сучасного книговидання для підлітків видавничих організацій різних регіонів України [18–25].

Мета наукового дослідження полягає у з'ясуванні особливостей сучасної підліткової чи-

тацької аудиторії та літературно-творчої рефлексії авторського середовища. Для реалізації поставленої мети визначено такий перелік завдань: 1) охарактеризувати сучасну підліткову аудиторію та окреслити її інформаційні потреби; 2) вивчити досвід книговидавничих організацій України за їх виданнями для дітей середнього шкільного віку; 3) проаналізувати запропоновані до опублікування твори сучасних авторів.

Методи дослідження. У дослідженні застосовано загальнонаукові методи аналізу, синтезу, узагальнення, що дали змогу вивчити ринок сучасного українського книговидання для підліткової аудиторії, систематизувати та структурувати інформацію. Аналітико-системний, порівняльний та системно-структурний методи дали змогу дослідити особливості формування сучасної видавничої мережі, типологічний та тематико-проблемний репертуар книг для дітей середнього шкільного віку. Застосовано також описовий та історичний методи.

Результати й обговорення. Насамперед необхідно з'ясувати інформаційні потреби сучасної підліткової аудиторії. За стандартом до неї зараховуємо учнів середнього шкільного віку (11–14 років) [17]. Втім варто зауважити, що між дітьми 11-ти та 14-ти років надзвичайно велика відстань психологічного розвитку. Протягом означених чотирьох років дитина стрімко розвивається, долаючи кілька етапів психологічного зростання.

Звертаючись до теорії вікової психології [12], натрапляємо на відомості про те, що в період між 10-им та 11-им роками життя дитина переходить з періоду зрілого дитинства в підлітковий. В цей час зростає пізнавальна активність малого читача. Він поволі втрачає цікавість до чарівної казки, значно більше привертають увагу літературно-художні твори, у яких можна віднайти героя, в існування якого можна повірити, чиї вчинки можна наслідувати. Саме в цей період зростає також суспільна активність дитини, розпочинаються неспокійні пошуки власного місця і призначення в соціумі. З літератури такий читач прагне зачерпнути ті знання і навички, які зможе застосувати в суспільному житті [3; 4; 12].

Наступні два роки життя (12-ий та 13-ий) – це власне підлітковий вік – період активної соціалізації. Перед дитиною постає багато складних питань: ким бути? який тип суспільної поведінки обрати? як реагувати на ті чи ті виклики? від чого відштовхуватися для якісного руху вперед? як здобути авторитет і повагу? тощо. Триває невпинний пошук відповідей. З'являється критичне ставлення до всього почутого, прочитаного, побаченого. Виявлення найменшої неправди руйнує довіру. Сприйняття оман-

ливого за істинне руйнує нетривкі внутрішні настанови, завдає шкоди ціннісним орієнтирам [12]. В літературних джерелах триває пошук нерафінованого правдивого героя, який може помилятися, втім спроможний знайти вихід зі складної ситуації, здатний на вчинок.

Вік між 14-ма та 15-ма роками – перехідний період від підліткового до юнацького віку. Дитина, яка досі вивчала навколишній світ, була радше його спостерігачем, в цей час перетворюється на активного учасника життя. У неї розвивається самосвідомість та самостійне мислення, з'являється здатність до самооцінки. Підліток шукає морально-етичне підґрунтя: визначається з ідеалами, розпочинає накопичення загальнолюдських цінностей. Змінюються інформаційні, естетичні та духовні запити, розширюються тематичні і змістові межі літературних вподобань, з'являється здатність до сприйняття складної системи образів, потреба емоційних переживань. Читацька аудиторія цього віку розподіляється на дві підгрупи – дівчачу та хлопчачу – з притаманними для кожної тематичними пріоритетами та орієнтирами на героя [3; 4; 12].

Зосередившись на вивченні сучасного книговидавничого досвіду, спостерігаємо, що видання для підліткової аудиторії виходять друком в різних регіонах України, щоправда, кількість їх незначна. Протягом 2004–2005 рр. видавництво «Веселка» видало друком третю частину антології літератури для дітей та юнацтва «Дивосвіт «Веселки»» [18], до якої увійшли кращі твори авторів видавництва. Упорядковано багатотомник за академічним принципом, твори подано в хронологічній послідовності від усної народної творчості до наших днів. Адресне призначення – всі вікові групи дитячої читацької аудиторії. Біобібліографічні довідки про представлених у виданні авторів дають змогу застосовувати антологію в загальноосвітньому навчальному процесі.

Подібне завдання в означенні хронологічних меж ставили перед собою упорядники (А. Мовчун, З. Варавкіна) хрестоматійного видання «Українська література для дітей», що вийшла друком у видавництві «Арій» (Київ, 2011 р.) [20]. Спостерігаємо часткову відмінність у класифікаційному підході формування змісту та текстовому доборі, що зумовлене типом видання. Як і будь-яке хрестоматійне видання, має початкове призначення. Призначене для роботи педагогів зі всіма шкільними віковими групами дитячої читацької аудиторії.

Хрестоматія «Письменники Рівненщини – дітям», що вийшла друком у видавництві «Азалія» (Рівне, 2005 р., упорядник Є. Шморгун) призначена для використання на уроках рідного краю з метою ознайомлення учнів з творчістю літераторів-

земляків [21]. Книга також охоплює всі вікові групи дитячої читацької аудиторії.

В анотації антології «Закарпатська література для дітей XX століття» (Ужгород, 2004 р., упорядник Г. Малик) зазначено, що хронологічно у ній представлені твори авторів «з часу визволення Закарпаття до наших днів» [22, с. 2]. Особливістю цього видання є те, що твори подано мовами оригіналів (українською, угорською, російською). Видання розраховане на широке коло читачів.

Збірник творів для дітей «Писана торба» видавництва «Світ» (Львів, 2005 р., упорядник М. Людкевич) презентує напрацювання львівських письменників «для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку» [23, с. 2]. Переважним чином твори справді зорієнтовані на означену в анотації аудиторію. Втім, натрапляємо на чималу кількість поезій цікавих для старшої вікової групи. Цим творам притаманний довершений ліризм, автори застосовують тропи та стилістичні фігури, що потребують декодування через образне мислення, притаманне підлітковій та юнацькій читацькій аудиторії.

В Одесі вже втретє відбувся конкурс на кращий твір для дітей, за результатами якого виходять друком збірники «Корнейчуковская премия» [24]. Літературно-художні твори в ньому друкують мовою оригіналу. Збірники цікаві тим, що відображають реалії сучасного літературного процесу (хоча і не сповна). За структурою змісту вони охоплюють всі вікові категорії дитячої читацької аудиторії за хронологією зростання.

Національною спільнотою письменників України започатковано серійне видання репертуарного збірника для школярів та вчителів київських шкіл. Перша тематична книга серії «Язык до Києва доведе» [25] вийшла друком 2013 р. До збірника увійшли п'єси, інсценівки та вірші для постановки в шкільних театрах. Мета – сприяння духовному розвитку дітей, організації їх дозвілля та ознайомлення школярів з тенденціями сучасного літературного процесу.

Наведені книги не вичерпують увесь список літературно-художніх збірників дотичних до підліткової аудиторії, проте аналіз цих видань дає змогу окреслити основні тенденції книговидавничого ринку. На заваді вичерпного дослідження стоїть порушена норма надання обов'язкового примірника видавничими організаціями до передбачених переліком установ та низькі тиражні показники.

Виходячи зі з'ясованого вище, розуміємо всю відповідальність і складність поставленого редакційного завдання: упорядкувати та підготувати до друку збірник літературних творів сучасних авторів для підлітків. Втім поняття «твір» перебуває

у центрі логічної взаємопов'язаної системи: автор–твір–читач. Авторське середовище сучасного літературного процесу, як і сама система літпроцесу та коди сьогодення, на яких вона базується, також потребують детального розгляду.

Охарактеризувати сучасного автора, який пише для дитячої аудиторії, доволі складно. Неприбутковість книговидавничої сфери, відсутність вузькоспеціалізованої фахової підготовки, недопрацювання на нормативному рівні – все це негативно позначається на формуванні авторського середовища. Вчитуючись у матеріали, що надійшли до ред-портфеля збірника для підлітків, спостерігаємо, що значна кількість авторів розглядає дитячу читацьку аудиторію як цілісний сегмент з узагальненими рисами і потребами (у нашому випадку – це 42 % текстів). Їх твори адресовані не конкретно існуючому читачеві, а його збірному уявному образу, тобто нікому. Зазвичай проявляється безадресність художнього твору на сюжетному, лексичному та логічному рівнях тексту. Ще якась кількість авторів (близько 13 %) під час написання творів, звертається до пригадування інформаційних, естетичних і духовних потреб власного дитинства. Це, зазвичай, доволі якісні з літературознавчої точки зору твори, втім написані для дітей минулого століття. Вони також не мають читача, бо розминулися з ним у часі. Близько 37 % авторів прагнуть розгледіти читацьку аудиторію, якій адресують свої твори. Вони обирають актуальну тему, ставлять перед собою комунікативну мету, визначають комунікативні смисли, обирають правильну мовностилістичну канву. Втім близько 10 % із них припускається помилок на логічному і фактологічному рівнях. Маючи обізнаність у тому, чим цікавляться сучасні діти, як спілкуються та якими засобами вибудовують міжособистісну комунікацію, автори часто «спотикаються» об власне нерозуміння, незнання чи упереджене ставлення до новинок науково-технічного розвитку тощо. Близько 8 % запропонованих до видання творів – якісні класичні зразки, що перебувають поза будь-якими обмеженнями та можуть бути цікавими як для дитячої, так і дорослої аудиторій, бо доносять до читача одвічні істини, обрамлені у високу естетику тексту.

Висновки. Підсумовуючи результати дослідження, з'ясовуємо наступне:

1. Підліткова читацька аудиторія, до якої за чинним стандартом належать діти середнього шкільного віку 11–14 років, не є однорідною. Протягом цього періоду дитина проходить три етапи психологічного розвитку – перехідний від періоду зрілого дитинства до підліткового, власне підлітковий та перехідний від підліткового до юнацького віку. Її

інформаційні, естетичні та духовні запити постійно змінюються, що зумовлює потребу застосування особливих підходів до формування текстового наповнення адресованого їй літературно-художнього збірника.

2. Практика сучасного книговидання для дітей сукупно презентує напрацювання саме для підліткової аудиторії, надто коли йдеться про збірники творів, які мають представляти історичні та сучасні реалії загального літературного процесу. Переважно це збірники для широкої дитячої аудиторії, в яких у тому числі вміщено також незначну кількість творів для підліткової групи читачів. Або це збірники вузького тематичного чи географічного спрямування.

3. Авторські пропозиції також не завжди відповідають інформаційним, естетичним та духовним запитам читачів-підлітків. Тільки незначна кількість авторів (близько 30–35 % від загальної кількості поданих творів) пише власне для підліткової групи, пропонуючи актуальні теми та кодуючи комунікативні смисли.

Подяки. Висловлюю подяку всім авторам збірника літературно-художніх творів для підлітків «Зелений час» та видавництву «Веселка» за добру співпрацю. Окрема подяка відповідальному секретареві НСПУ Куліш Н. Д. за сприяння в доборі кращих творів до видання. Щира вдячність головному редакторові видавництва «Веселка» Бойко І. Т. за організаційну і фахову підтримку проекту.

Список літератури

1. Славова М. Попелюшка літератури. Теоретичні аспекти літератури для дітей / Марина Славова. – Київ : ВПЦ «Київ. ун-т», 2002. – 81 с.
2. Папуша О. Дитяча література як маргінес літературознавчої теорії. До проблеми конституювання об'єктів наукового дискурсу // Слово і час. – 2004. – № 12. – С. 20–26.
3. Огар Е. І. Дитяча книга: проблеми видавничої підготовки : навч. посіб. / Емілія Огар. – Львів : Аз-арт, 2002. – 158 с.
4. Кіт Н. О. Створення психологічного портрета читача як визначальний етап розробки концепції нового журналу для дітей // Збірник праць науково-дослідного центру періодики. – Львів, 2003. – Вип. 11. – С. 563–572.
5. Марченко Н. П. «Текст для дітей» як форма самоусвідомлення та трансформації суспільства [Електронний ресурс]. – 2011. – 18 січ. – Режим доступу: www.chl.kiev.ua/key/Books/ShowBook/48. – Дата доступу: 20. 01. 2012.
6. Мовчан Р. Література для дітей та юнацтва в системі історії української літератури ХХ століття / Раїса Мовчан // Література. Діти. Час : вісник Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва. – Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2011. – С. 12–16.
7. Ларіонова Е. Науково-популярна література для дітей та юнацтва // Українська мова і література в школі. – 1983. – № 5. – С. 15–17.

8. Костюченко В. Літературними стежками. Нарис історії української літератури для дітей ХХ століття / Віктор Костенко. – Київ : К.І.С., 2009. – 243 с.

9. Пхайко. К. М. Особливості функціонування книги і читання в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://libportal.org.ua>. – Дата доступу: 15. 03. 2015.

10. Шерстюк В. Від праукраїнських джерел до електронної книги // Друкарство. – 1998. – № 4. – С. 52–54.

11. Арзамасцева І. Детская література : учеб. для студ. высших и средних учеб. завед. / И. Арзамасцева, С. Николаева. – 2-е изд. – Москва : Изд. центр «Академия», 2002. – 472 с.

12. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. для студ. вузів / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. – 2-е вид. – Київ : Каравелла, 2006. – 344 с.

13. Кіліченко Н. Л. Українська дитяча література : навч. посіб. / Н. Л. Кіліченко. – Київ, 1998.

14. Швецова-Водка Г. Типологія книги // Книга : исслед. и матер. – 1983. – Сб. 46. – С. 40–59.

15. Блощицька Г. Основні напрями видавничої діяльності в Україні // Вісник Книжкової Палати. – 1998. – № 3. – С. 17–20.

16. Літопис книг : державний бібліогр. показч. України / Національне наук.-вироб. об'єд. «Книжкова палата України» ; бібліогр.-укл. Л. А. Кириченко, ред. А. В. Косюк. – Київ : Час. – 1991 : № 1–24 ; 1992 : № 1–24 ; 1993 : № 1–24 ; 1994 : № 1–24 ; 1995 : № 1–24 ; 1996 : № 1–24 ; 1997 : № 1–12.

17. СОУ 22.2-02477019-11:2008. Поліграфія. Видання для дітей. Загальні технічні вимоги. – [На заміну ГСТУ 29.6–2002. Видання для дітей. Поліграфічне виконання. Загальні технічні вимоги ; чинний від 2002–08–01].

18. Дивосвіт «Веселки» : антологія літератури для дітей та юнацтва : в 3 т. – Київ : Веселка, 2004–2005. – Т. 1, 631 с. ; 2, 703 с. ; 3, 703 с.

19. Слово. Українська дитяча література. Хрестоматія : навч. посіб. : у 2-х кн. – Київ : Либідь, 1999.

20. Українська література для дітей : хрестоматія. – Київ : Арії, 2011. – 680 с.

21. Хрестоматія. Письменники Рівненщини – дітям. – Рівне : Азалия, 2005. – 400 с.

22. Закарпатська література для дітей. ХХ століття : антологія. – Ужгород : ВАТ «Видавництво «Закарпаття»», 2004. – 592 с.

23. Писана торба : збірник творів для дітей / упоряд. М. Людкевич. – Львів : Світ, 2005. – 192 с.

24. Корнейчуківська премія. Сборник произведений победителей III Международного конкурса на лучшее произведение для детей. – Одесса, 2015. – 400 с.

25. Язык до Києва доведе, або Цікаві ролі театру в школі. Репертуарний збірник для школярів та вчителів київських шкіл : п'єси, інсценівки, вірші для шкільних театрів. – Київ : Преса України, 2013. – 168 с.

Reference list

1. Slavova M. Popeliushka literature. Teoretichni aspekty literatury dlia ditei / Maryna Slavova. – Kyiv : VPTs «Kyiv. un-t», 2002. – 81 s.
2. Papusha O. Dytiacha literatura yak marhines literaturознаvchoi teorii. Do problem konstituyuvannya ob'ektiv naukovoho dyskursu // Slovo i chas. – 2004. – № 12. – S. 20–26.

3. Ohar E. I. Dytiacha knyha: problem vydavnychoi pidhotovky : navch. posib. / Emiliia Ohar. – Lviv : Az-art, 2002. – 158 s.
4. Kit N. O. Stvorennia psykholohichnoho portreta chytacha yak vyznachalnyy etap rozrobky kontseptsii novoho zhurnalu dlia ditei // Zbirnyk prats naukovo-doslidnoho tsentru periodyky. – Lviv, 2003. – Vyp. 11. – S. 563–572.
5. Marchenko N. P. «Tekstdliaditei» yak forma samousvidomlennia ta transformatsii suspilstva [Electronic resource]. – 2011. – 18 sich. – Reference: www.chl.kiev.ua/key/Books/ShowBook/48. – Accessed: 20. 01. 2012.
6. Movchan R. Literatura dlia ditei ta yunatstva v systemi istorii ukrainskoi literatury XX stolittia / Raisa Movchan // Literatura. Dity. Chas : visnyk Tsentru doslidzhennia literatury dlia ditei ta yunatstva. – Ternopil : Navchalna knyha Bohdan, 2011. – S. 12–16.
7. Larionova E. Naukovo-populiarna literature dlia ditei ta yunatstva // Ukrainska mova i literatura v shkoli. – 1983. – № 5. – S. 15–17.
8. Kostiuchenko V. Literaturny stezhkamy. Narys istorii ukrainskoi literatury dlia ditei XX stolittia / Viktor Kostiuchenko. – Kyiv : K.I.S., 2009. – 243 s.
9. Pkhaiko K. M. Osoblyvosti funktsionuvannia knyhy i chytannia v Ukraini [Electronic resource]. – Reference: <http://libportal.org.ua>. – Accessed: 15. 03. 2015.
10. Sherstiuk V. Vid praukrainskykh dzherel do elektronnoi knyhy // Drukarstvo. – 1998. – № 4. – S. 52–54.
11. Arzamasceva I. Detskaja literatura : ucheb. dlja stud. Vysshih i srednih ucheb. zaved. / I. Arzamasceva, S. Nikolaeva. – 2-e izd. – Moskva : Izd. Centr «Akademija», 2002. – 472 s.
12. Vikova ta pedahohichna psykholohiia : navch. posib. dlia stud. vuziv / O. Skrypchenko, L. Dolynska, Z. Ohorodniichuk ta in. – 2-e vyd. – Kyiv : Karavella, 2006. – 344 s.
13. Kilichenko N. L. Ukrainska dytiacha literatura : navch. posib. / N. L. Kilichenko. – Kyiv, 1998.
14. Shvecova-Vodka G. Tipologijaknigi // Kniga : issled. i mater. – 1983. – Sb. 46. – S. 40–59.
15. Bloschchytka H. Osnovni napriamy vydavnychoi diialnosti v Ukraini // Visnyk Knyzhkovoї Palaty. – 1998. – № 3. – S. 17–20.
16. Litopys knyh : derzhavnyi bibliohr. pokazhch. Ukrainy / Natsionalne nauk.-vyrob. ob'ied. «Knyzhkova palata Ukrainy» ; bibliohr.-ukl. L. A. Kyrychenko, red. A. V. Kosiuk. – Kyiv : Chas. – 1991 : № 1–24 ; 1992 : № 1–24 ; 1993 : № 1–24 ; 1994 : № 1–24 ; 1995 : № 1–24 ; 1996 : № 1–24 ; 1997 : № 1–12.
17. SOU 22.2-02477019-11:2008. Polihrafiia. Vydannia dlia ditei. Zahalni tekhnichni vymohy. – [Na zaminu HSTU 29.6–2002. Vydannia dlia ditei. Polihrafichne vykonannia. Zahalni tekhnichni vymohy ; chynnyi vid 2002–08–01].
18. Dyvosvit «Veselky» : antolohiia literatury dlia ditei ta yunatstva : v 3 t. – Kyiv : Veselka, 2004–2005. – T. 1, 631 s. ; 2, 703 s. ; 3, 703 s.
19. Slovo. Ukrainska dytiacha literatura. Khrestomatiia : navch. posib. : u 2-kh kn. – Kyiv : Lybid, 1999.
20. Ukrainska literature dlia ditei : khrestomatiia. – Kyiv : Arii, 2011. – 680 s.
21. Khrestomatiia. Pysmennyky Rivnenshchyny – ditiam. – Rivne : Azaliia, 2005. – 400 s.
22. Zakarpatska literature dlia ditei. XX stolittia : antolohiia. – Uzhhorod : VAT «Vydavnytstvo «Zakarpattia»», 2004. – 592 s.
23. Pysana torba : zbirnyk tvoriv dlia ditei / uporiad. M. Liudkevych. – Lviv : Svit, 2005. – 192 s.
24. Kornejchukovskaja premija. Sbornik proizvedenij pobeditelej III Mezhdunarodnogo konkursa na luchsheeproizvedenie dlja detej. – Odessa, 2015. – 400 s.
25. Iazyk do Kyieva dovede, abo Tsikavi roli teatru v shkoli. Repertuarnyi zbirnyk dlia shkolariv ta vchyteliv kyivskykh shkil : p'iesy, instsenivky, virshi dlia shkilnykh teatriv. – Kyiv : Presa Ukrainy, 2013. – 168 s.

Подано до редакції 27. 08. 2015 р.

Вернигора Н. Н., канд. наук из соц. коммуник., доцент,
Институт журналистики
Киевского университета имени Бориса Гринченко

СБОРНИК ЛИТЕРАТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННЫХ СОЧИНЕНИЙ ДЛЯ СОВРЕМЕННЫХ ПОДРОСТКОВ: ПРОБЛЕМЫ ИЗДАТЕЛЬСКОЙ ПОДГОТОВКИ

Аннотация. Поводом для исследования было редакционное задание: упорядочить сборник литературно-художественных сочинений современных писателей для подростковой аудитории, за материалами, что поступили в редакционный портфель (общий проект Национального союза писателей Украины, Киевсовета и издательства «Веселка»). В статье обозначены проблемы издательской подготовки сборника литературно-художественных сочинений для современных подростков. В частности речь идет о психологии развития современной подростковой аудитории, ее отношению к книге. Автор исследования сосредотачивает внимание на изучении информационных, эстетических и духовных потребностей юного читателя. Отдельно рассмотрены проблемы авторской среды. Изучено современный книгоиздательский опыт разных регионов Украины для определенной читательской аудитории.
Ключевые слова: издательское дело, сборник сочинений, детская читательская аудитория.

Н а у к о в е в и д а н н я

Інтегровані комунікації

Integrated communications

Науковий журнал
Київського університету імені Бориса Грінченка

Випуск 1
2016

За зміст поданих матеріалів відповідають автори

Над випуском працювали:

Редактори українських текстів:

Ніна Вернигора, Наталя Бабійчук

Редактори англійських текстів:

Світлана Вернигора, Наталя Ващенко

Коректори:

Тарас Полковенко, Олеся Захарчук

Комп'ютерне редагування та верстка

Ніни Вернигори

Художньо-технічне редагування:

Наталі Іщук,

Олени Герасименко

Дизайн обкладинки

Ігоря Женченка

Контакти редколегії:

(044) 428-34-10

krzg.gi@kubg.edu.ua

м. Київ, вул. Тимошенка, 13-Б, каб. 110

Підписано до друку 01 липня 2016 р.

Формат 60x84/8.

Гарнітура UkrainianPeterburg.

Ум. друк. арк. 12,3. Обл.-вид. арк. 13,0.

Наклад 100 пр.

Підготовлено до друку

кафедрою реклами та зв'язків з громадськістю

Київського університету імені Бориса Грінченка

спільно з НМЦ видавничої діяльності

Київського університету імені Бориса Грінченка

Завідувач НМЦ видавничої діяльності М. М. Прядко

Головний редактор НМЦ видавничої діяльності А. М. Даниленко

Поліграфічна група: А. А. Богадельна, Д. Я. Ярошенко, О. М. Дзень,

Г. О. Бочарник, В. В. Василенко, О. Д. Ткаченко